

Nr 9.

Ankom till riksdagens kansli den 3 mars 1938 kl. 1 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckt motion om utredning och förslag angående borttagande av räntegottgörelse vid restitution av utskylder m. m.

(2:a avd.)

I en inom första kammaren väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, nr 29, har herr *Verner Andersson* hemställt, »att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa det Kungl. Maj:t tackes låta verkställa skyndsamt utredning samt för riksdagen framlägga de förslag som därav kunna föranledas, angående

a) Huruvida skäl föreligga att bibehålla räntegottgörelse vid restitution av skatter och utskylder.

b) Om räntegottgörelse anses alltjämt böra utgå, utreda frågan om att bringa denna räntegottgörelse i bättre överensstämmelse med nuvarande ränteläge, samt därjämte närmare precisera bestämmelserna för vilka fall dylik gottgörelse skall lämnas.»

Beträffande motiveringen för denna hemställan, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, får utskottet hänvisa till motionen.

Enligt förordningen den 2 maj 1919 angående rätt till ränta vid restitution av utskylder m. m. äger envar, som efter besvär över taxering eller debitering vinner nedsättning i eller befrielse från honom påförd utskyld eller avgift till stat eller kommun eller från annan allmän utskyld eller avgift, vid återbekommandet av det belopp, han för mycket erlagt, erhålla ränta därå efter fem procent från och med den dag, beloppet visas vara av honom guldett, till den dag, detsamma återbekommes. Ränta utgår dock ej för längre tid än till dess trettio dagar förflutit, efter det Kungl. Maj:ts beslut i besvärsmålet meddelats eller underordnad myndighets beslut i målet vunnit laga kraft.

Vad sålunda stadgats gäller ej med avseende å återbetalning av pensionsavgift enligt lagen den 28 juni 1935 om folkpensionering (förordning den 2 april 1937).

I motionen har bland annat framhållits, att bestämmelsen om räntegottgörelse vid restitution av utskylder m. m. tillkommit vid en tidpunkt med avsevärt högre ränteläge än det nuvarande. Det syntes numera knappast vara befogat att bibehålla en räntegottgörelse, som vore ungefär dubbelt

så stor som bankernas gällande inlåningsränta. Frågan, huruvida sådan gottgörelse överhuvud taget borde utgå, borde även göras till föremål för omprövning. För en skattskyldig, som vunne nedsättning i sin taxering och därmed erhöle återbäring av erlagda skattebelopp, innebure redan detta en så betydande förmån att ytterligare gottgörelse i ränteavseende knappast kunde anses motiverad.

Vid olika tillfällen hava förslag framlagts om ändring av bestämmelserna angående räntegottgörelse vid restitution av utskylder m. m. I en vid 1935 års riksdag väckt motion föreslogs, att räntan i dylikt fall borde beräknas efter den vid tidpunkten för återbekommandet av utskylderna gällande inlåningsräntan å postsparbanken. I sitt i anledning av motionen avgivna betänkande (nr 16) erinrade 1935 års bevillningsutskott, att överståthållarämbetet i en den 9 augusti 1934 dagtecknad skrivelse föreslagit Kungl. Maj:t att utverka riksdagens bemyndigande att för varje år fastställa den ränta, som för det året skulle utgå i bland annat nu förevarande avseende, och hade det därvid synts ämbetet, att denna ränta borde stå i nära överensstämmelse med den räntesats, staten vid tiden för fastställandet själv behövde erlagga vid upplåning. Över denna framställning hade statskontoret, riksräkenskapsverket och kammarrätten avgivit utlåtanden samt därvid i olika hänseenden framställt erinringar mot det av överståthållarämbetet framlagda förslaget. I sitt förenämnda betänkande hemställde utskottet, att motionen icke måtte föranleda någon åtgärd, och denna hemställan bifölls av riksdagen. Till stöd för nämnda hemställan anförde bevillningsutskottet i huvudsak följande:

Syftet med ifrågavarande bestämmelse om rätt till ränta vid restitution av utskylder m. m. hade varit att bereda skattskyldig, vilken åsatts taxering som sedermera nedsattes, skydd mot ränteförlust. Givet vore att den skattskyldige icke borde beredas någon vinst i anledning av att han påförts oriktig taxering. Det vore därför önskvärt, att räntefoten i förevarande fall avvägdes så, att densamma så nära som möjligt anslöte sig till det allmänna ränteläget under den tid, tvist angående den skattskyldiges taxering påginge. Att på sätt motionären föreslagit anknyta räntesatsen till den tidpunkt, då utskylderna skulle återbetalas, syntes icke tillfredsställande liksom ej heller att bestämma räntesatsen efter en medeltalsränta för viss längre tid eller efter den å statslån eller andra dylika lån utgående räntan. Även under dåvarande ränteläge kunde inträffa, att skattskyldiga vid förekommande upplåning av medel för gäldande av påförda utskylder finge vidkännas en ränta, som låge väsentligt över räntesatsen i berörda fall. Härtill komme, att en räntefot av fem procent i förevarande fall icke torde kunna anses vara så hög, att densamma borde uppmuntra de skattskyldiga att fördröja framläggandet av erforderlig utredning i tvister angående taxering för att därigenom söka uppskjuta avgörandet under en längre tid och på detta eller annat sätt söka förskaffa sig obehörig räntevinst. Då dessutom en räntefot av fem procent fastställdes icke blott för det av motionären berörda fallet utan jämväl för vissa andra fall inom det offentlighetsrättsliga området, syntes skäl tala för att ifrågavarande spörsmål icke såges för sig utan i ett större sammanhang. Med hänsyn därtill och då frågan redan vore föremål för Kungl. Maj:ts uppmärksamhet, hade utskottet icke ansett skäl föreligga att föreslå någon åtgärd i anledning av motionen.

Enligt vad utskottet inhämtat har styrelsen för svenska landskommunernas förbund i en den 18 januari 1937 dagtecknad skrivelse hos Kungl. Maj:t hemställt, att Kungl. Maj:t måtte vidtaga sådan åtgärd, att räntesatsen vid restitution av utskylder m. m. måtte sänkas till med dåvarande ränteläge överensstämmande storlek.

Förenämnda bestämmelse, att ränta vid återbetalning av pensionsavgift enligt lagen om folkpensionering icke skall utgå, tillkom år 1937 på förslag av Kungl. Maj:t. I sitt av riksdagen godkända betänkande nr 12 uttalade därvid bevillningsutskottet, att utskottet ansåge praktiska skäl tala för, att ränta ej skulle beräknas vid återbetalning av nämnda avgift.

Utskottet.

Genom beslut den 28 februari 1936 har Kungl. Maj:t tillsatt en kommitté med uppdrag bland annat att utreda frågan rörande sättet för debitering, uppbörd och indrivning av utskylder (1936 års uppbördskommitté). Enligt vad utskottet inhämtat, är det i nu föreliggande motion berörda spörsmålet föremål för kommitténs närmare övervägande. Med hänsyn härtill och då av årets riksdagsberättelse framgår, att kommittén beräknas komma att slutföra sitt uppdrag under innevarande år, anser sig utskottet icke böra föreslå någon åtgärd i anledning av motionen.

Utskottet hemställer därför,

att motionen I:29 av herr Verner Andersson, om utredning och förslag angående borttagande av räntegottgörelse vid restitution av utskylder m. m., icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 3 mars 1938.

På bevillningsutskottets vägnar:

IVAR ANDERSON.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Johan Bårg, Viktor Larsson, Bengtsson, Wahlmark, Elof Andersson, Sjödahl, Velander, Ekman, Gustaf Björkman och Löfvander; samt

från andra kammaren: herrar Anderson i Norrköping, Lövgren, Björklund, Olsson i Gävle, Ericson i Boxholm, Werner i Hultsfred, Hammarlund, Jonsson i Skedsbygd, Lundell, och De Geer i Lesjöfors.